

Persbericht 17/05/2016

Geen beter moment voor een goal dan net voor de rust? UGent-onderzoek doorpikt de voetbalmythe

Voetbalcommentatoren overal ter wereld zullen er tijdens het nakende EK weer naar verwijzen: geen beter moment voor een goal dan net voor het ingaan van de rust. UGent-onderzoek ontkracht dit: wanneer een thuisteam scoort net voor de rust, in plaats van eerder tijdens de eerste helft, maakt het minder vaak een doelpunt na de rust en eindigt het gemiddeld genomen met een lager doelsaldo.

Korte versie van intro voor website (max. 250 karakters):

Wetenschappers spreken tegen wat vaak wordt aangenomen: als een thuisteam net voor de rust scoort in plaats van eerder tijdens de eerste helft, maakt het minder vaak een doelpunt na de rust, en eindigt het gemiddeld genomen met een lager doelsaldo.

Doelsaldo gemiddeld half doelpunt lager na goal thuisploeg net voor rust

De voetbalmythe blijkt de confrontatie met de data niet te doorstaan. Voor een gegeven tussenstand bij de rust, heeft een doelpunt net voor de rust geen statistisch significant effect op de overwinningskansen van een team.

Professor Stijn Baert: **“Sterker nog: wanneer een thuisploeg een laatste doelpunt maakt tussen het begin van minuut 45 en het einde van de eerste helft, in plaats van op een ander moment, ziet zij het finaal doelsaldo op het einde van de wedstrijd gemiddeld met ongeveer een half doelpunt terugvallen.”**

Voor een uitploeg is het effect van een doelpunt net voor de rust op het finale doelsaldo kleiner en statistisch niet significant, behalve wanneer de definitie van “net voor de rust” wordt uitgerekt tot de laatste vijf minuten voor de rust (dan heeft dit ook voor de uitploeg een negatief effect).

Drie verklaringen: decompressie, zelfoverschatting en foute beslissingen

Om een verklaring te vinden voor deze verrassende bevindingen, werden deze voorgelegd aan nationale en internationale sportpsychologen. Die bleken veel minder verrast door de resultaten. Een eerste mogelijke verklaring is dat een **doelpunt net voor de rust aanleiding geeft tot decompressie**. Gezonde druk valt mogelijk, bewust of onbewust, weg en leidt tot concentratieverlies of minder inspanning bij de spelers.

Deze eerste verklaring strookt met verdere bevindingen in het UGent-onderzoek. Masterproefstudent Simon Amez: **“Een thuisploeg die een doelpunt scoort net voor de rust heeft, alle andere factoren, waaronder de stand bij de rust, gelijk houdend, minder kans om na de rust nog te scoren en in het bijzonder om na de rust als eerste te scoren.”**

Een tweede verklaring heeft te maken met een **groeiend zelfvertrouwen en zelfbewustzijn** dat een (thuis)team kan ervaren wanneer het, toegejuicht door het (thuis)publiek, met een net gescoord doelpunt naar de kleedkamer kan. **Dit kan echter omslaan in zelfoverschatting**, met alle gevolgen van dien. Bovendien kan een hoger zelfbewustzijn net leiden tot meer (negatieve) druk.

Een laatste verklaring heeft te maken met **tactische ingrepen** die de trainer tijdens de rust voorstelt. De nog nazinderende emotie van een doelpunt vertroebelt mogelijk een goed zicht op de juiste verhoudingen tussen de teams.

Wat met een doelpunt net na de rust?

Een andere, minder vaak geponeerde voetbalmythe is dat een ander ideaal moment om een doelpunt te scoren net na de rust is. Dit zou een boost geven aan een team, een goede start op basis van de gemaakte afspraken tijdens de rust. **Ook deze mythe doorstaat de confrontatie met de data niet.** Voor een gegeven stand na 50 minuten wedstrijd, heeft al dan niet scoren tijdens de eerste vijf minuten na de rust geen effect op de overwinningskansen en het doelsaldo voor een team.

Voetbal en economie

De spelers van Club Brugge strijken tot 150.000 euro per speler premie op voor de landstitel die ze dit weekend behaalden. Dit cijfer onderlijnt wat al langer geweten is: voetbal is *big business*. Het hoeft dan ook niet te verbazen dat de voetbalmarkt steeds meer in het vizier van economen komt. Die voeren daarbij onder andere onderzoek naar factoren die het verschil kunnen maken tussen winst en verlies. Zo toont eerder internationaal onderzoek dat een rode kaart geen effect heeft op de overwinningskansen en dat het vervangen van een coach gemiddeld niet tot verbetering van de prestaties leidt.

Eén succesfactor, waar nochtans zowat alle voetbalkenners ter wereld lijken in te geloven, was nog niet onderzocht: het scoren van een doelpunt net voor de rust. Dat zou een team een psychologisch voordeel geven. Om deze mythe empirisch te testen, stelden UGent-professor Stijn Baert en zijn masterproefstudent Simon Amez een databank samen met 1179 wedstrijden uit de UEFA Champions League en de UEFA Europa League.

Methode

In het kader van het onderzoek werd gebruik gemaakt van de vrij raadpleegbare wedstrijdverslagen van alle officiële wedstrijden uit de UEFA Champions League tussen september 2008 en mei 2014 en de UEFA Europa League tussen september 2011 en mei 2014. Wedstrijden zonder competitieve waarde werden niet weerhouden voor het onderzoek.

In de statistische analysemethoden werd op verschillende manieren gecontroleerd voor de relatieve sterke van de thuis- en uitteams en voor andere wedstrijdelementen (de stand bij de rust, maar ook eventuele rode kaarten).

Info

Meer informatie is beschikbaar via http://users.ugent.be/~sbaert/research_results.htm.